

Dit boek is voor Billy Hough

Oorspronkelijke titel *The Snow Queen*

© 2014 Michael Cunningham

© 2014 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en
Marijke Versluys

Omslagontwerp Roald Triebels

Foto omslag Juan Pablo Blanco

Foto auteur Richard Phibbs

Zetwerk Elgraphic bv, Vlaardingen

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 2611 7

Boven Central Park verscheen een hemels licht aan Barrett Meeks, vier dagen nadat hij voor de zoveelste keer door de liefde was geschoffeerd. Het was zeker niet zijn eerste brute afwijzing op amoreus gebied, maar wel de eerste die was overgebracht door middel van een vijfregelig sms'je; in de vijfde regel werd hem op verpletterend onpersoonlijke wijze verder succes gewenst, gevolgd door drie x'jes in onderkast.

Gedurende de afgelopen vier dagen had Barrett zijn best gedaan zich er niet door te laten ontmoedigen dat de ene na de andere relatie de laatste tijd steeds bondiger en lauwer leek te worden afgebroken. Toen hij nog in de twintig was, was de liefde gewoonlijk geëindigd met huilbuien, met geschreeuw waar de honden van de burens van aansloegen. Een keer waren hij en zijn aanstaande ex met elkaar op de vuist gegaan (Barrett hoort de tafel nog omkieperen, de pepermolen scheef over de houten vloer rollen). Een andere keer: een schreeuwpartij in Barrow Street, een fles die versplinterde (de uitdrukking 'voor iemand vallen' associeert hij nog steeds met groene glasscherven op het trottoir onder een straatlantaarn) en uit een laag, onverlicht raam de stem van een oude vrouw

die, snerpend noch scheldend, alleen maar zei: 'Jongens, snappen jullie dan niet dat hier mensen wonen, mensen die graag willen slapen,' als de stem van een dodelijk vermoeide moeder.

In de periode dat Barrett de dertig passeerde en de veertig naderde kregen die scheidingen echter steeds meer het karakter van zakelijke onderhandelingen. Verdriet en verwijt ontbraken er niet aan, maar de toon was ontegenzeggelijk minder hysterisch geworden. Ze hadden iets weg van transacties en investeringen die, ondanks het beloofde hoge rendement, helaas verkeerd waren uitgepakt.

Maar dat laatste afscheid was het eerste dat hij per sms ontving: de boodschap verscheen ongenood, onverhoeds, op een schermpje niet groter dan een stukje hotelzeep. *Ha Barrett Je snapt wel waar dit over gaat. Maar we hebben ons best gedaan toch?*

Barrett snapte helemaal niet waar het over ging. De boodschap kwam uiteraard duidelijk over: de liefde, inclusief de bijbehorende toekomst, was van de baan. Maar *Je snapt wel waar dit over gaat?* Dat deed denken aan een dermatoloog die na de jaarlijkse controle tussen neus en lippen zegt: *Je weet vast wel dat die tache de beauté op je wang, dat chocoladebruine vlekje waarvan meer dan eens is gezegd dat het bij je schoonheid als geheel hoort (wie had ook alweer beweerd dat de mouche van Marie Antoinette op precies dezelfde plek was aangebracht?), in feite huidkanker is.*

Barrett reageerde in eerste instantie op dezelfde manier: per sms. Een e-mail was ouderwets, een telefoontje een noodsprong. Hij tikte dan ook op piepkleine toetsen in: *Wauw dat overvalt me we hebben t er nog over, je weet me te vinden. xxx.*

In de loop van de tweede dag had Barrett nog twee sms'jes gestuurd, plus twee voicemail, waarna hij de hele tweede nacht zijn uiterste best had gedaan geen derde berichtje te sturen. Aan het eind van dag drie had hij niet alleen op geen enkele manier antwoord gekregen, maar ook begon tot hem door te dringen dat er helemaal geen antwoord zou komen en dat de stevig gebouwde, serieuze Canadese promovendus (psychologie aan Columbia) met wie hij vijf maanden seks, eten en privégrapjes had gedeeld, de man die had gezegd: 'Misschien hou ik wel echt van je' nadat Barrett 'Ave Maria' van Frank O'Hara had opgezegd terwijl ze samen in het bad zaten, de man die tijdens dat weekend in de Adirondacks alle bomen een naam had kunnen geven – dat die man verderging zonder hem: Barrett was op het perron achtergebleven en vroeg zich af hoe het precies kwam dat hij zijn trein had gemist.

Ik wens je verder veel geluk en succes. xxx.

Op de vierde avond ging Barrett door Central Park op weg naar huis, na een bezoek aan de tandarts, wat hem aan de ene kant trof als deprimerend alledaags, maar aan de andere kant als een teken van zijn geestkracht. Ga je gang, zet me maar aan de kant met vijf nietszeggende, kwetsend onpersoonlijke regeltjes. (*Jammer dat het niet is gegaan zoals we hadden gehoopt, maar ik weet dat we allebei ons best hebben gedaan.*) Ik ben niet van plan om voor jou mijn gebit te verwaarlozen. Ik ben van plan blij te zijn, blij en dankbaar, dat ik toch geen zenuwbehandeling nodig heb.

Maar toch, de gedachte dat hij, zonder de kans te hebben gehad zich erop voor te bereiden, nooit meer getuige zou zijn van de zuivere, zorgeloze schoonheid van deze jongeman, die sterk deed denken aan de soepele, onschul-

dige jonge atleten die Thomas Eakins zo liefdevol had geschilderd, de gedachte dat hij nooit weer zou toekijken terwijl de jongen voor het naar bed gaan zijn slip uittrok, nooit weer zou zien hoe uitbundig en onschuldig hij kon genieten van kleine dingen (een mixtape van Leonard Cohen die Barrett voor hem had samengesteld, getiteld *Why Don't You Just Kill Yourself*, of een overwinning van de Rangers) leek letterlijk onbestaanbaar, een schending van de liefdesfysica. Waar nog bij kwam dat Barrett blijkbaar nooit zou weten wat er precies mis was gegaan. Tijdens de laatste maand, de laatste paar maanden, was er wel eens ruzie geweest, soms een pijnlijk gebrek aan gespreksstof. Maar Barrett had aangenomen dat ze als vanzelfsprekend samen de volgende fase in gingen, dat hun onenigheden (Zou je misschien kunnen proberen ook eens een keer niet te laat te komen? Waarom heb je me in bijzijn van mijn vrienden zo voor schut gezet?) duiden op een groeiende intimiteit. Hij had zich absoluut niet kunnen voorstellen dat hij op een ochtend bij het checken van zijn berichtjes tot de ontdekking zou komen dat de liefde verloren was, wat ongeveer even spijtig werd gevonden als het verlies van een zonnebril.

Op de avond van de verschijning liep Barrett – de dreiging van de zenuwbehandeling was afgewend en hij had beloofd trouwer te flossen – de Great Lawn over, in de richting van de met licht overgoten, geologische ijsmassa van het Metropolitan Museum. Hij nam de kortste weg naar lijn 6 van de ondergrondse, terwijl de bevroren zilvergrijze sneeuw knerpte onder zijn schoenen en er druppels van de bomen op hem vielen; fijn dat hij naar huis ging, naar Tyler en Beth, fijn dat er iemand op hem wacht-

te. Hij voelde zich verdoofd, alsof zijn hele wezen was ingespoten met novocaïne. Was hij bezig op zijn achtendertigste niet zozeer een zielige minnaar te worden, de heilige nar van de liefde, als wel een middenmanager die de ene transactie afschreef (ja, de portfolio van het bedrijf is geslonken, maar rampzalig is dat niet) om met hernieuwde zij het realistischer verwachtingen door te gaan naar de volgende? Hij had niet meer de neiging om een tegenaanval in te zetten, om elk uur een voicemailbericht in te spreken of om te gaan posten bij de flat van zijn ex, hoewel hij dat tien jaar geleden zó gedaan zou hebben: Barrett Meeks, voorvechter van de liefde. Nu zag hij zichzelf nog slechts als oud en berooid. Als hij zich zou oppeppen tot boosheid en hartstocht, dan zou dat alleen bedoeld zijn om te verhullen dat hij gebroken was, bankroet – *brother*, kun je iets missen?

Barrett liep door het park en liet zijn hoofd hangen, niet van schaamte maar van vermoeidheid, alsof zijn hoofd te zwaar was geworden om het rechtop te houden. Hij keek neer op de wazige blauwgrijze poel van zijn eigen schaduw, die door de straatlantaarns op de sneeuw werd geworpen. Zijn schaduw gleed over een dennenappel, een vaag runenstrooisel van dennennaalden en de wikkel van een Oh Henry!-reep (werden er nog steeds Oh Henry!-repen gemaakt?) die voorbij ritselde, kreukelig zilver dansend op de wind.

Het landschapje aan zijn voeten kwam hem plotseling voor als onverdraaglijk winters en prozaïsch. Hij hief zijn zware hoofd en keek op.

Daar was het. Een bleek blauwgroen licht, doorschijnend, een flard van een sluier, ter hoogte van de sterren,

nee, lager dan de sterren, maar hoog, hoger dan een ruimteschip dat boven de boomtoppen zweefde. Het ontvouwde zich langzaam – of misschien niet? – en was in het midden op zijn dichtst, met aan de randen kantachtige, kronkelige uitlopers.

Barrett vermoedde dat het het noorderlicht was dat zich toevallig heel zuidelijk voordeed, niet bepaald een normaal verschijnsel boven Central Park, maar terwijl hij daar stond – een voetganger met een jas aan en een sjaal om, bedroefd en teleurgesteld maar toch doodnormaal, op de door lantaarnlicht beschenen bevroren grond – terwijl hij opkeek naar het schijnsel, terwijl hij bedacht dat het nieuws vast over niets anders zou gaan – terwijl hij zich afvroeg of hij stil verbaasd moest blijven staan of dat hij gauw bij iemand anders om bevestiging moest gaan vragen: her en der op de Great Lawn waren andere mensen, donkere silhouetten...

Hij stond daar, onzeker, onbeweeglijk, stevig op zijn Timberlands, en het werd hem duidelijk. Hij geloofde – hij wist – dat hij niet alleen opkeek naar het licht, maar ook dat het licht neerkeek op hem.

Nee. Het was geen kijken. *Gewaarworden*. Zoals hij zich voorstelde dat een walvis een zwemmer gewaar kan worden, met een ernstige, vorstelijke en volstrekt onverschrokken nieuwsgierigheid.

Hij voelde de aandacht van het licht, er voer een tinteling door hem heen, een minieme elektrische zinding, een laag, prettig voltage dat hem doorstroomde, hem verwarmde, hem misschien een heel klein beetje liet gloeien, zodat hij helderder was dan voorheen, een paar tinten maar: fosforescerend maar dan roze, menselijk, geen zweem van

moerasgas, alleen een vaag bloedlicht dat onder zijn huid schemerde.

Het licht begon te vervliegen, niet langzaam, niet snel. Het verflauwde tot verstrooide lichtblauwe vonken die bezielde leken, als de speelse nakomelingen van een rustige, reusachtige vader of moeder. Vervolgens knipten ook die vonken uit en werd de hemel weer als voorheen, zoals hij altijd was geweest.

Barrett bleef nog een poosje naar de lucht staan kijken als naar een televisie die opeens was uitgegaan maar zichzelf misschien op even mysterieuze wijze weer zou aanzetten. De hemel toonde evenwel niets anders dan zijn aangestaste duisternis (de lichten van New York vergrijsen het nachtzwart) en de schaarse speldenpuntjes van sterren die zo veel kracht hebben dat ze kunnen worden waargenomen. Ten slotte vervolgde hij zijn weg, naar huis, naar Beth en Tyler, naar het bescheiden comfort van het appartement in Bushwick.

Want wat moest hij anders doen?